

**Conferința științifică cu participare internațională
„PROBLEME ACTUALE ALE ARHEOLOGIEI,
ETNOLOGIEI ȘI STUDIULUI ARTELOR”**

PROGRAM

Joi, 31 mai 2012

10.00-13.00, Sala Mică – Ședința în plen

13.00-14.00 Pauză de masă

14.00-17.30 – Ședințe pe secții

Sala Mică – Secția „Arheologie”

Sala de Aur – Secția „Etnologie” (I)

Biroul 542 – Secția „Etnopsihologie, etnosociologie, etnoistorie și drept cutumiar”

Biroul 408 – Secția „Arte vizuale”

Biroul 538 – Secția „Arte audiovizuale”, *Atelierul „Condiția criticii de artă în contextul timpului”*, ediția a IV-a

Vineri, 1 iunie 2012

9.00-17.30 – Ședințe pe secții

Sala Mică – Secția „Arheologie”

Biroul 408 – 9.00-13.00, Secția „Etnolingvistică, etnoliteratură și folclor”

Biroul 408 – 13.30-17.30, Secția „Etnologie” (II)

Biroul 538 – Secția „Arte vizuale”, *Atelierul de Arhitectură*

Sala de Argint – Secția „Arte audiovizuale”

Joi, 31 mai 2012, 10.00-13.00, Sala Mică

ȘEDINȚA ÎN PLEN

Moderator: dr. hab. Aurelian DĂNILĂ

Cuvinte de salut:

Acad. Gheorghe DUCA, președintele Academiei de Științe a Moldovei
Boris FOCȘA, Ministrul Culturii al Republicii Moldova
Prof. Constantin RUSNAC, Secretar General al Comisiei Naționale a
Republicii Moldova pentru UNESCO

Comunicări:

Dr. hab. Zina ȘOFRANSKY (IPC)

Lumină și culoare: ochi și văz

Dr. Vlad VORNIC (IPC)

Influențe romane la est de Carpați în antichitatea târzie

Dr. hab. Mariana ȘLAPAC (AȘM)

*Construcții medievale de apărare cu denumiri
înspăimântătoare*

Dr. Iulia MÎS'KO (Universitatea Națională „Iuri Fedkovic” din
Cernăuți, Ucraina)

Noi materiale din perioada otomană de la cetatea Hotin

Dr. hab. Constantin I. CIOBANU (Institutul de Istoria Artei „George
Oprescu”, București)

*Date noi referitoare la programul iconografic al bisericii
Tuturor sfinților din Părhăuți*

Lidia PRISAC

*Evoluția numerică a populației armenilor din Basarabia
(1812–1918)*

13.00-14.00 Pauză de masă

14.00-17.30 Ședințe pe secții

Joi, 31 mai 2012, 14.00-17.30, Sala Mică
SECȚIA „ARHEOLOGIE”

Moderatori: dr. hab. Oleg LEVIȚKI, dr. hab. Valentin DERGACIOV

Vitalie BURLACU (IPC)

Stațiunea musteriană Tețcani X din zona Prutului de Mijloc

Dr. Serghei COVALENCO, Vitalie BURLACU (IPC)

Despre variabilitatea industriei litice la etapa timpurie a paleoliticului superior (pe baza colecțiilor de pe Răut)

Dr. Olga LARINA (IPC)

Unelte de secerat din neoliticul preceramic al Orientului Apropiat

Sergiu BODEAN (IPC)

Așezări pluristratificate ale culturii Cucuteni-Tripolie din spațiul pruto-nistrean

Ghenadie SÎRBU (IPC)

Istoricul cercetării grupului eneolitic târziu de tip Gordinești din silvostepa pruto-nistreană

Dumitru BRATCO (Chișinău), Vasile HAHEU (IPC)

Puncte de vedere cu privire la apariția viței-de-vie, viticulturii și vinificației în spațiul pruto-nistrean

Dr. Valeriu CAVRUC (Muzeul Carpaților Orientali, Sf. Gheorghe, România)

Dinamica relațiilor dintre entitățile culturale nord-pontice și carpato-dunărene în perioada 2000-1200 a. Chr.

Sergiu POPOVICI (IPC)

O nouă necropolă plană a culturii Mnogovalikovaia

Dr. Dmitrii KUȘTAN (Institutul de Arheologie al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, Filiala din Crimeea, Simferopol)

Regiunea carpato-dunăreană și Crimeea: raporturi culturale în epoca bronzului

Dr. hab. Eugen SAVA (Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău)

Noi piese de bronz din perioada târzie a epocii bronzului descoperite pe teritoriul Republicii Moldova

Dr. Eugen UȘURELU (IPC)

Considerații privind cronologia pieselor de metal din perioada târzie a epocii bronzului din spațiul carpato-dunăreano-nord-pontic

Dr. hab. Valentin DERGACIOV (IPC)

Noi depozite și descoperiri izolate de piese metalice din bronzul târziu – Hallstattul timpuriu din Republica Moldova

Joi, 31 mai 2012, 14.00-17.30, Sala de Aur**SECȚIA „ETNOLOGIE” (I)**

Moderatori: dr. hab. Zina ȘOFRANSKY, dr. hab. Veaceslav STEPANOV

Dr. hab. Veaceslav STEPANOV (IPC)

Ritul funerar și pomenirea morților la țiganii din Soroca

Dr. Natalia ZINEVICI (Institutul de Arheografie „Mihailo Grușevski” al Academiei Naționale din Ucraina), Tatiana STOROJKO

(Universitatea Națională „Taras Șevcenko” din Kiev, Ucraina)

Studierea țiganilor/romilor din Ucraina prin mijloacele istoriei orale

Dr. Tatiana MLECICO (Universitatea Slavonă, Chișinău)

Personalitatea lingvistică la intersecția lumilor lingvistico-culturale

Dr. Lilia ZABOLOTNAIA (Institutul de Istorie, stat și Drept al AȘM)

Descrierea nunții domniței Maria Lupu cu principele Janusz Radziwiłł în sursele de epocă (mijlocul secolului al XVII-lea)

Dr. Alina FELEA (Institutul de Istorie, stat și Drept al AȘM)

Ritualul funerar în Țara Moldovei, Țara Românească, Transilvania, Rzeczpospolita și Rusia (sf. sec. XVI – sec. XVIII)

Dr. Diana NICOGLO (IPC)

Istoriografia fundamentală privind etnografia găgăuzilor (secolul al XIX-lea – anii '40 ai secolului XX)

Alexandr ROITMAN (Universitatea de Stat din Moldova)

Evreii din Basarabia consemnați în memoriul „evreului erudit” Marcus Gurovici în anul 1853, după documente inedite

Dr. Victor DAMIAN (IPC)

Influența factorilor etnopolitici asupra proceselor migraționale și demografice în mediul ucrainenilor din Moldova (sfârșitul anilor '70 – începutul anilor '80 ai secolului al XVII-lea)

Ivan DUMINICA (Universitatea „Sfinții Chiril și Metoriu” din Veliko-Tîrnovo, Bulgaria)

Hagiălâcul bulgarilor basarabeni în locurile sfinte în secolul al XIX-lea

Dr. Natalia ABACUMOVA-ZABUNOVA (IPC)

Despre denumirea și auto-denumirea credincioșilor ruși de rit vechi din spațiul istoric moldovenesc

Liudmila MOISEI (IPC)

Originea și evoluția materiilor prime a țesuturilor tradiționale

Joi, 31 mai 2012, 14.00-17.30, Biroul 542
SECȚIA „ETNOSIHOLOGIE, ETNOSOCIOLOGIE ,
ETNOISTORIE ȘI DREPT CUTUMIAR”
Moderatori: dr. hab. Iulia BEJAN-VOLC, dr. Ion GUMENĂI

Dr. hab. Iulia BEJAN-VOLC (IPC)

*Civilizația și cultura în contextul socio-cultural rural:
elemente de cunoaștere științifică*

Nina IVANOVA (IPC)

*Imaginea țării la studenții găgăuzi și bulgari din Republica
Moldova*

Dr. Anastasia HÂNCU-TENTIUC

*Imaginea celuilalt într-o fostă colonie germană din sudul
Basarabiei (satul Alexăndrești, raionul Cahul)*

Dr. Natalia CAUNOVA (IPC)

*Studierea stereotipurilor etnice la adolescenții romi la etapa
contemporană*

Dr. Ion GUMENĂI (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău)

*Atitudinea staroverilor basarabeni față de autoritățile
imperiale în perioada insurecției poloneze din anul 1863*

Dr. Irina CAUNENCO (IPC)

*Particularitățile identității etnice a lucrătorilor migrați
bulgari*

Dr. Andrei BORȘEVSKI (IPC)

*Aspecte ale politicii etnice a Imperiului rus: zona de
rezidență evreiască*

Alexandru MAGOLA (IPC)

*Cărți liturgice și de spiritualitate creștină ale rușilor lipoveni
din Basarabia interbelică*

Tatiana SÎRBU (Universitatea Liberă din Bruxelles, Belgia)

*Situația romilor din Basarabia în perioada celui de-Al
Doilea Război Mondial: cazul deportării sedentarelor*

Raisa CERLAT (IPC)

*Educația interculturală în societatea contemporană:
obiective și dimensiuni*

Joi, 31 mai 2012, 14.00-17.30, Biroul 408

SECȚIA „ARTE VIZUALE”

Moderatori: dr. hab. Tudor STAVILĂ

Dr. Tamara NESTEROV (IPC)

Metrologia istorică și metoda de cercetare modular-metrologică în studierea monumentelor de arhitectură

Dr. Ana MARIAN (IPC)

Privire retrospectivă asupra creației sculptoriței Alexandra Picunov-Târțău

Dr. Vitalie MALCOCI (IPC)

Arta fotografică din Republica Moldova

Natalia PROCOP (IPC)

Tendența non-figurativului în batik-ul și tapiseria contemporană din Republica Moldova

Manole BRIHUNEȚ (IPC)

Bisericile moldovenești și ctitorii lor: istorie, personalități și contribuții

Iraida CIOBANU (IPC)

Tendențe moderniste în naturile statice ale maeștrilor Mihai Grecu, Valentina Rusu-Ciobanu, Andrei Sârbu

Alexandru PRODAN (IPC)

Repere istorico-geografice ale patrimoniului urbanistic din Republica Moldova

Elena MUSTEAȚĂ (Universitatea Tehnică din Moldova, Chișinău)

Contribuții la studiul procedeelelor artistice în gravura din RSS Moldovenească din anii 1950-1980

Vladimir CRAVCENCO (IPC)

Grafica de carte a pictorilor moldoveni pentru opera lui Ion Creangă

Dr. Liliana CONDRATICOVA (IPC)

Aprecierea valorii istorico-artistice a bijuteriilor: istorie și metodologii moderne

Joi, 31 mai 2012, 14.00-17.30, Biroul 538
SECȚIA „ARTE AUDIOVIZUALE”

ATELIERUL
„CONDIȚIA CRITICII DE ARTĂ ÎN CONTEXTUL
TIMPULUI”, ediția a IV-a

Moderator: dr. hab. Ana-Maria PLĂMĂDEALĂ

Dr. hab. Ana-Maria PLĂMĂDEALĂ (IPC)

Discursul artistic – demersul critic: consonanțe și disocieri

Dr. Vasile CHISELIȚĂ (IPC)

Rezonanțe ale dialogului cultural european și probleme de clasificare a muzicii tradiționale de dans din Moldova / Basarabia și Bucovina

Mihai Ștefan POIATĂ (IPC)

Interconexiuni culturale: cineaști originari din Basarabia

Dr. Ana GHILAȘ (IPC)

Psihanaliza și artele audiovizuale. Perspective metodologice

Vineri, 1 iunie 2011, 9.00-17.30, Sala Mică
SECȚIA „ARHEOLOGIE”

9.00-13.00. Moderatori: dr. Nicolai Telnov, dr. Ion Tentiuc

Vasilii ILCIȘIN (Întreprinderea de stat „OASU Podil'ska Arheologhia”, Ternopol, Ucraina)

Cu privire la raporturile culturii Vîsoțkaia cu culturile nord-pontice în bronzul târziu – perioada de început a epocii fierului

Dr. Mikola BANDRIVSKI (Institutul de Ucrainistică „I. Krip'iakevici” al Acadmiei Naționale de Științe a Ucrainei, Lvov, Ucraina)

Interferențe culturale între culturile Belozerka și Vîsoțkaia: relații de schimb sau strămutarea unor comunități?

Dr. hab. Oleg LEVIȚKI, dr. Maia KAȘUBA (IPC)

Problema contactelor timpurii ale grecilor cu barbarii din spațiul nord-pontic: noi date cu privire la aportul culturilor hallstattiene carpato-dunărene la construcția locuințelor în hinterlandul barbar

Dr. Ghennadii TOȘCEV, dr. Svetlana ANDRUH (Universitatea de Stat din Zaporojie, Ucraina)

O stelă antropomorfă scitică timpurie din orașul Zaporojie

Serghei AGULNIKOV, Sergiu POPOVICI (IPC), Denis TOPAL (Școala Antropologică Superioară, Chișinău)

Cercetarea arheologică a tumulului 7 de la Purcari

Vasile HAHEU (IPC)

Celto-ilirii și „latenizarea” culturii traco-getice

† Dr. Tudor ARNAUT (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău), dr. Roman CROITOR, Ion CEBAN (IPC)

Caracteristicile materialului arheozoologic din tumulul IV al cetății getice de la Stolniceni

Alexandru LEVINSCHI (Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău)

Amforele grecești în așezările geților din silvostepa regiunii Nistru-Prut

- Ivan SNÎTKO (Inspectoratul de Stat pentru Ocrotirea Monumentelor de Cultură din Regiunea Nicolaev, Nikolaev), Elena SNÎTKO, Natalia GARKUȘA (Muzeul de Etnografie din Nikolaev, Ucraina)
Necropolele chorei Olbiei din sec. VI-III a. Chr.: particularitățile topografiei istorice, caracterul și structura
- Dr. Nicolai TELNOV (IPC)
Despre unele vestigii din sec. III-II a. Chr. din stânga Nistrului de Jos
- Serghei KURCEATOV (IPC)
Despre etapa inițială de colonizare a teritoriului din nord-vestul Mării Negre de către sarmați
- Dr. Vlad VORNIC, Larisa CIOBANU (IPC)
Despre ceramica romană de uz casnic din complexe de tip Sântana de Mureș-Cerneahov dintre Prut și Nistru

14.00-17.30. Moderatori: dr. Vlad VORNIC, dr. Iulia MÎS'KO

- Simion CERA (Școala Antropologică Superioară, Chișinău)
Vârfuri de săgeată medievale timpurii din colecția Muzeului Național de Arheologie și Istorie a Moldovei în contextul problemei privind prezența ungarilor în spațiul carpato-nistrean
- Ion URSU (IPC)
Morminte turanice deranjate din spațiul carpato-nistrean din secolele X-XIV
- Alexandru ALEXANDROV, Dr. Roman RABINOVICI (Școala Antropologică Superioară, Chișinău)
Cu privire la ierarhia triburilor în „Povestea vremurilor de demult”
- Dr. Eugen NICOLAE (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” din București, România)
Despre vasele sferoconice și prezența lor la Dunărea de Jos
- Dr. Svetlana REABȚEVA (IPC)
Despre un detaliu al podoabei de cap medievale târzii la populația din regiunea carpato-balcanică
- Dr. Vera GUPALO, Natalia VOIȚEȘCIUK (Inspectoratul de Stat pentru Ocrotirea Monumentelor de Cultură din Regiunea Lvov, Lvov, Ucraina)
Cercetarea orașului vechi Zvenigorod de pe Belka: săpăturile din anul 2010

Dr. Lilia DERGACIOVA (IPC)

Monede medievale moldovenești dintr-o colecție particulară din Republica Moldova

Dr. Octavian MUNTEANU (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău)

Orizontul medieval din incinta fortificației Horodca Mică

Dr. Ion TENTIUC (Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău)

Cercetări arheologice de salvare în zona Pieței Vechi din Chișinău

Veaceslav BICBAEV (Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău)

Noi descoperiri arheologice în zona gurii râului Bâc (în baza cercetărilor aerofotometrice)

Dr. Sergiu TABUNCIC (Institutul de Istorie, Stat și Drept al AȘM, Chișinău)

O pagină mai puțin cunoscută din istoria arheologiei basarabene, datorată lui Zamfir Arbore

Vineri, 1 iunie 2011, 9.00-13.00, Biroul 408**SECȚIA****„ETNOLINGVISTICĂ, ETNOLITERATURĂ ȘI FOLCLOR”**

Moderatori: dr. Tatiana ZAICOVSCHI, dr. Svetlana PROCOP

Dr. Olga LUCHIANEȚ (Muzeul Național de Etnologie și Istorie
Naturală, Chișinău)

Literatura artistică ca sursă etnografică

Dr. Luminița DRUMEA, dr. Tatiana ZAICOVSCHI (IPC)

Creația poetică orală ca obiect de studiu interdisciplinar

Dr. Ecaterina COJUHARI (IPC)

*Pastele făinoase în sistemul alimentar al ucrainenilor din
Republica Moldova: nominația tradițională regională*

Dr. Evdochia SOROCEANU (IPC)

Atributica de nuntă la găgăuzi

Alina ȘTIRBU (IPC)

*Maestrul Ștefan Neaga (7 decembrie 1900 – 30 mai 1951) la
intersecții de culturi*

Dr. Valentina URSU (Universitatea Pedagogică de Stat „Ion
Creangă” din Chișinău)

*Decadele artei și literaturii RSS Moldovenești la Moscova:
file de istorie (anii '40 – '50 ai sec. XX)*

Dr. Irina ȘIHOVA (IPC)

*Motivele basarabene și evreiești în creația lui Moșe
Pincevski*

Dr. Constantin ȘIȘCAN

*Rolul poveștilor populare și a celor de autor în relațiile
omului cu natura*

Dr. Svetlana PROCOP (IPC)

Povestea țigănească: între trecut și viitor

Olga GARUSOVA (IPC)

*Refugiul în Basarabia. Noțiunea de frontieră în viața de toate
zilele și în literatură*

Dr. Vitalie SÎRF (IPC)

Personajele de eroi-voinici în poveștile magice găgăuze

Vineri, 1 iunie 2012, 13.30-17.30, Biroul 408**SECȚIA „ETNOLOGIE” (II)**

Moderatori: dr. hab. Zina ȘOFRANSKY, dr. hab. Veaceslav STEPANOV

Dr. Tamara MACOVEI (IPC)

Semantica, factorul moral și estetic în simbolurile cromatice tradiționale

Dr. Victor COJUHARI (IPC)

Locuința ucrainenilor din Republica Moldova: materiale și tehnici de construcție

Natalia GRĂDINARU (IPC)

Alimentația tradițională ca metodă de profilaxie și tratament

Dr. Evghenii BRIC (IPC)

Particularitățile etnoconfesionale ale sinagogilor din Chișinău

Ludmila FULEA-BORDIAN (IPC)

Anexele gospodărești mono- și polifuncționale din zona de nord a Republicii Moldova: aspecte etnografice

Dr. Jozefina CUȘNIR (IPC)

Formele mici de folclor în contextul viziunii evreilor din Republica Moldova asupra lumii: actualitatea problemei în aspectele umanizării mitului

Dr. Viorica ȚURCANU (IPC)

Considerente metodologice în studierea vestimentației și portului

Emilia BANCOVA (IPC)

Paralele etnoculturale în portul popular al bulgarilor și găgăuzilor din Republica Moldova

Raisa OSADCI (IPC)

Conotații energetice ale unor fapte culturale din mediul tradițional

Irina IJBOLDINA (IPC)

Arkadi Avercenko în România interbelică

Carolina COTOMAN (IPC)

Elemente de artă populară în localurile de alimentație publică

Alexandr COVALOV (IPC)

Obiceiurile de anul nou ale bulgarilor din Republica Moldova

Valentina CHIRTOAGĂ (IPC)

Învățământul în localitățile populate cu germani din Basarabia interbelică

Natalia DUȘACOVA (IPC)

Reprezentările populare ale lipovenilor despre locuință

Antip ȚARĂLUNGĂ (IPC)

Artistul, coregraful și pedagogul Iurie Gorscov

17.00-17.30. Lansarea volumului

„Ion Furnică – promotor al valorilor naționale”

Vineri, 1 iunie 2012, 13.30-18.30, Sala de Argint**SECȚIA „ARTE AUDIOVIZUALE”**

Moderator: Dr. Dumitru OLĂRESCU dr. Violina GALAICU

Dr. Violina GALAICU (IPC)

Probleme ale cercetării tezaurului manuscriptic muzical de la Putna medievală

Dr. Victor GHILAȘ (AȘM)

Etosul modal în opera muzicală a lui Dimitrie Cantemir

Dr. Elfrida COROLIOV (IPC)

Teatrul moldovenesc și evoluția lui în anii 1930-1960

Dr. Parascovia ROTARU (IPC)

Destinul trist al unui mare talent. Omagiu compozitorului Ion Macovei la un an de la trecerea în veșnicie

Dr. hab. Vladimir AXIONOV (Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice)

Specificul conceptual și morfologic al simfoniei Destine de Vlad Burlea

Valeria BARBAS (IPC)

„Ars poetica” – dialoguri muzicale interculturale

Dr. Violeta TIPA (IPC)

Filmul de animație – provocările realității

Dr. Alexandru BOHANȚOV (IPC)

Formate occidentale în televiziunile est-europene

Boris PARFENTIEV (IPC)

Politicile editoriale ale TVM 1 în contextul valoric al radiodifuziunii publice contemporane

Dr. Dumitru OLĂRESCU (IPC)

Polifuncționalitatea filmului de artă

Vineri, 1 iunie 2012, 9.00-13.00, Biroul 538
SECȚIA „ARTE VIZUALE”

ATELIERUL DE ARHITECTURĂ

Moderator: dr. Tamara NESTEROV

- Aurelia TRIFAN (Universitatea Tehnică din Moldova, Chișinău)
*Arhitectura complexelor vitivinicole din Republica Moldova.
Căutarea specificului autohton*
- Sergiu TRONCIU (Universitatea Tehnică din Moldova, Chișinău)
*Biserica comemorativă „Sf. Andrei” din cetatea Tiraspol.
Studiu de caz*
- Dr. Valeriu LUPAȘCU (Universitatea Tehnică din Moldova,
Chișinău)
*Reconstrucția Telefericului în municipiul Chișinău, realități
și perspective*
- Svetlana OLEINIC (Universitatea Tehnică din Moldova,
Chișinău)
*Arhitectura clădirilor pentru business din Chișinău. Aspecte
compoziționale*